

Valtuustoaloite/Lasten parlamentti

914/12.02.01/2019

Sival 22.10.2020 § 82

Valmistelija: nuorisosihteeri Tiina Toivola, puh. 02 761 1230

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä on tehnyt aloitteen, että Loimaalla kartoitetaan mahdollisuutta ja halukkuutta Lasten Parlamentille yhteistyössä perusopetuksen ja nuorisotyön toimijoiden kanssa.

Lasten parlamentti on lasten osallisuus- ja vaikuttamiskanava ja toimii lasten näkökulman asiantuntijaelimenä ja vaikuttajaryhmänä. Sen tavoitteena on tuoda lasten ääni kuuluviin kunnan päätöksentekoon, sekä antaa lapsille mahdollisuus ottaa kantaa oman asuinalueensa asioihin ja edistää alueen viihtyvyyttä. Lasten parlamentti pyrkii myös innostamaan muita lapsia vaikuttamiseen. Lasten parlamentista hyötyy sekä lapset, että aikuiset. Aikuiset saavat uusia näkökulmia ja lapset taas hyötyvät osallisuuden ja vaikuttamisen muodossa.

Yhdistyneiden kansakuntien lapsen oikeus sopimuksen mukaan (12 artikla) lasta tulisi kuulla häntä koskevissa asioissa:

Sopimusvaltiot takaavat lapselle, joka kykenee muodostamaan omat näkemyksensä, oikeuden vapaasti ilmaista nämä näkemyksensä kaikissa lasta koskevissa asioissa. Lapsen näkemykset on otettava huomioon lapsen iän ja kehitystason mukaisesti.

Tämän toteuttamiseksi lapselle on annettava erityisesti mahdollisuus tulla kuulluksi häntä koskevissa oikeudellisissa ja hallinnollisissa toiminna joko suoraan tai edustajan tai asianomaisen toimielimen välityksellä kansallisen lainsäädännön menettelytapojen mukaisesti.

Osa jo toimivista eri kuntien lasten parlamenteista on suunnattu kaikille alakouluikäisille, ja osa on rajoittanut osallistumisen 4.-7-luokkaisille. Lasten parlamenttien toimintakausi on 2 vuotta. Loimaan nuorisovaltuustoon voi hakea mukaan vaalivuonna 14 vuotta täyttävät nuoret, joten suositeltavaa olisi, että parlamenttitoiminnan voisi aloittaa myös 6.luokalla ja jatkaa sitä 7.-luokan ajan, jotta väliin ei jäisi vuoden kuilua.

Suurimmassa osassa kunnista lasten parlamentti on vahvasti sidoksissa koulujen oppilaskuntatoimintaan. Lasten parlamenttiin

valitaan tai äänestetään syksyisin 2–4 edustajaa (ja varajäsenet) kunnan jokaisesta alakoulun oppilaskunnasta tai oppilaskunnan hallituksesta. Useimmissa parlamenteissa oppilaskunnan hallitus on valinnut keskuudestaan edustajat lasten parlamenttiin. Muutamissa parlamenteissa on herännyt myös toive valita edustajat koko koulun vaaleilla, mutta tämä ajatus on kaatunut resurssipulaan. Isommissa kunnissa lasten parlamenteilla on myös valittuna hallitus, joka mm. valmistelee suurkokouksia.

Jos lasten parlamentti on järjestetty tapahtumaluonteisesti 1–2/krt vuodessa, on kokouksissa ollut mukana lasten lisäksi mm. kaupunginjohtaja, kunnan viranhaltijoita, päättäjiä ja median edustus. Jos taas parlamentti on kokoontunut säännöllisesti koko kouluvuoden ajan, on se noudattanut enemmänkin normaaleja kokouskäytänteitä. Osassa kunnissa tapaamisia on ollut jopa 2 viikon välein ja osassa parlamentti on kokoontunut kerran vuodessa. Pääsääntöisesti lasten parlamentti on kokoontunut kunnan valtuustosalissa, mutta heillä on ollut myös ryhmäyttävää toimintaa, sekä virkistysretkiä varsinaisten kokousten lisäksi. Kuljetuksista on vastannut kokouksien ajankohdasta riippuen joko koulu (kouluajalla tapahtuva kokous) tai huoltajat (vapaa-ajalla tapahtuva kokous).

Lasten parlamenttien toiminnassa on pyritty huomioimaan lapsilähtöisyys, niin ideoiden esiin nostamisessa kuin toiminnallisissa menetelmissä. Osaltaan parlamentit ovat myös antaneet lausuntoja virkamiesten pyynnöstä, mutta pääpaino on ollut lasten omissa aiheissa. Parlamentin toimintaa hallinnoi kunnasta riippuen joko koulutoimi tai nuorisopalvelut, ja kokoonkutsujana on toiminut rehtori, opettaja tai nuorisotyöntekijä. Isommissa kunnissa toiminnasta vastaa osallisuuskoordinaattori. Sujuvan parlamenttitoiminnan varmistaminen vaatii sitoutuneen työntekijän, sekä kaikkien sidosryhmien tuen. Osalle parlamenteista on varattu vuotuinen budjetti toiminnan järjestämiseen. Lasten parlamentti tekee monissa kunnissa tiivistä yhteistyötä nuorisovaltuustojen kanssa.

Sivistysjohtajan ehdotus:

Parlamenttitoiminta olisi toteuttamiskelpoinen idea myös Loimaalla. Lasten parlamentin toiminta olisi järkevintä aloittaa koulujen syyskauden alkaessa. Tärkeää olisi myös kartoittaa lasten ja koulujen toiveet parlamentin ajankohdasta. Kokousten pitäminen joko kokonaan tai osittain koulupäivän aikana helpottaisi varmasti lasten osallistumista toimintaan, mutta samalla saattaisi häiritä opetusta sekä estäisi mahdollisesti päättäjien pääsemistä paikalle. Toiminnan järjestäminen tulisi vaatimaan myös korvamerkityn budjetin.

Nuorisopalvelut pystyvät tukemaan toiminnan järjestämistä, mutta

koulujen rooli toiminnan järjestämisessä tulisi olemaan suuri. Tässä vaiheessa tulisi kartoittaa koulujen kiinnostus ja mahdollisuus olla mukana toiminnan organisoimisessa.

Toinen vaihtoehto lasten (ja nuorten) osallisuuden edistämiseksi olisi organisoida deliberatiivisiä keskustelaisuuksia koko kunnan alueella, niin että joka kouluyksiköltä olisi edustus keskustelupäivässä. Tämänkaltainen toiminta täyttää myös valtuustoaloitteen toiveen lasten kuulemisesta. Vastaavanlainen keskustelupäivä järjestettiin nuorille pilotointimielessä Hirvikoskella 23.1.2020. Mukana oli nuoria, päättäjiä, virkamiehiä ja seurakunnan edustajia. Päivän aikana nuoret saivat pohtia ennalta valittujen teemojen puitteissa, mitä mieltä he ovat asioista. Nuoret saivat nostaa myös omia teemoja keskusteluun. Kyseinen keskustelupäivä sai hyvää palautetta, ja sitä toivottiin järjestettäväksi koko kaupungin alueella.

Päätös: Hyväksyttiin.